

Sygn. akt III KS 55/22

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 3 listopada 2022 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonej A. N.,
na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 19 maja 2022 r., sygn. akt IV Ka 260/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Myśliborzu
z dnia 23 listopada 2021 r., sygn. akt II K 115/21 i przekazujący sprawę do
ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić skargę;**
- 2) obciążyć oskarżoną A. N. kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 23 listopada 2021 r., sygn. II K 115/21, A. N. została uniewinniona od zarzutów popełnienia czynów z art. 284 § 2 k.k.

Apelację od tego wyroku złożył prokurator, który zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. naruszenie art. 7 k.p.k., które mogło mieć wpływ na treść wyroku, poprzez uznanie wyjaśnień oskarżonej A. N. za wiarygodne, podczas gdy zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego

z uwzględnieniem innych dowodów przeprowadzonych i ujawnionych w toku postępowania, a w szczególności zeznań świadka R. R. oraz dokumentów w postaci wypowiedzenia umowy leasingu z dnia 19 kwietnia 2018 r. (k. 106), wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 07 sierpnia 2018 r. wraz z dowodem doręczenia (k. 116 - 117), wezwań do wydania naczepy [...] oraz samochodu [...] z dnia 9 września 2019 r. wraz z dowodem nadania i odbioru przesyłki (k. 120 - 126), jako sprzeczne z innymi obiektywnymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, należy uznać za niewiarygodne;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na jego treść, poprzez uznanie, iż A. N. nie popełniła zarzucanych jej czynów, gdyż nie zajmowała się sprawami firmy C. i nie wiedziała o obowiązku zwrotu naczepy [...] oraz samochodu [...] spółce I., podczas gdy z przeprowadzonych dowodów w postaci zeznań świadka R. R. oraz dokumentów w postaci wypowiedzenia umowy leasingu z dnia 19 kwietnia 2018 r. (k. 106), wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 07 sierpnia 2018 r. wraz z dowodem doręczenia (k. 116 - 117), wezwań do wydania naczepy [...] oraz samochodu [...] z dnia 9 września 2019 r. wraz z dowodem nadania i odbioru przesyłki (k. 120 - 126) wynika w sposób jednoznaczny, iż A. N. miała świadomość tego, że po dniu 13 sierpnia 2018 r. samochód [...] i naczepa [...] nie stanowią już jej własności i zatrzymując bezprawnie te rzeczy włączyła je do swojego majątku z zamiarem przywłaszczenia.

W konsekwencji autor apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Myśliborzu do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 maja 2022 r., sygn. akt IV Ka 260/22, powyższy wyrok został uchylony i sprawa została przekazana Sądowi Rejonowemu w Myśliborzu do ponownego rozpoznania.

Od tego wyroku skargę na podstawie art. 539a § 1 k.p.k. złożył obrońca oskarżonej, który obrażę prawa karnego procesowego, tj. art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k., mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, polegającą na przekroczeniu granic wskazania podstaw uchylenia do ponownego rozpoznania

wyroku Sądu Rejonowego w Myśliborzu i dalszego sposobu oceny poszczególnych dowodów (w szczególności wyjaśnień oskarżonej), skutkujący koniecznością przeprowadzenia powtórnego postępowania przed sądem pierwszej instancji w całości.

W konsekwencji autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania odwoławczego Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o oddalenie skargi z uwagi na jej oczywistą bezzasadność, wynikającą z braku naruszenia art. 437 k.p.k. i braku uchybień wskazanych w art. 439 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się bezzasadna, wobec czego w myśl art. 539e § 2 *in princ.* k.p.k. podlegała oddaleniu.

Na wstępie przytoczyć jednak należy kilka uwag dotyczących podstaw przedmiotowego środka zaskarżenia, wymienionych w art. 539a § 3 k.p.k. oraz zakresu ich badania. Skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego może zostać wniesiona z dwóch powodów. Pierwszy to naruszenie art. 437 k.p.k., a drugi to zaistnienie uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Poprzedzenie wyliczenia tych podstaw zwrotem „wyłącznie” oznacza, że określony przez ustawodawcę katalog jest zamknięty, stąd niedopuszczalne jest rozbudowywanie go o kolejne podstawy np. apelacyjne (art. 438 k.p.k.). Naruszenie art. 437 k.p.k. (*de facto* chodzi tu o § 2 tego przepisu, stanowiący podstawę wydania orzeczenia kasatoryjnego przez sąd drugiej instancji) może nastąpić w trzech sytuacjach. Pierwsza wystąpi wówczas, gdy sąd odwoławczy uchylił wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, mimo że zachodziła ujemna przesłanka procesowa powodująca konieczność uchylenia wyroku i umorzenia postępowania. W takiej sytuacji dojdzie do naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. zd. pierwsze w zw. z art. 17 § 1 k.p.k. Druga sytuacja będzie miała miejsce, gdy wyrok zostanie uchylony na innej podstawie, niż wskazana w art. 437 § 2 k.p.k. zd. drugie k.p.k., pomimo, że katalog tych podstaw uchylenia jest zamknięty. Trzeci przypadek wystąpi w zaś sytuacji, w której wyrok został uchylony na skutek błędnego uznania, że zachodziła jedna z podstaw wymienionych w art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k., a więc wypadek wskazany

w art. 439 § 1 k.p.k., 454 k.p.k. lub wystąpiła konieczność ponowienia całości przewodu sądowego. Jednocześnie dodać trzeba, że choć w przepisach dotyczących skargi ustawodawca nie posługuje się określeniem „zarzuty”, to jednak odpowiednie zastosowanie znajduje tutaj art. 536 w zw. z art. 539f k.p.k., co oznacza, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę w granicach „podniesionych zarzutów”. Oznacza to obowiązek sformułowania w skardze zarzutów stawianych rozstrzygnięciu. Wniosek taki należy też wyprowadzić z faktu recypowania przepisów art. 526 i art. 530 § 2 w zw. z art. 539f k.p.k. Natomiast poza granicami skargi na podstawie art. 536 w zw. z art. 539f k.p.k. Sąd Najwyższy orzeka wówczas, gdy w skardze zarzuca się naruszenie art. 454 lub brak konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości (art. 437 § 2 k.p.k.) w układzie, w którym na etapie postępowania odwoławczego zaistniało uchybienie mieszczące się w art. 439 § 1 k.p.k., a niedostrzeżone przez skarżącego (zob. postanowienie SN składu 7 sędziów z dnia 26 maja 2020 r., I KZP 14/19, OSNKW 2020/6, poz. 18).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności dostrzec należało, że złożona przez obrońcę oskarżonej skarga wprawdzie zawierała zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., który jednak nie został powiązany z żadną z enumeratywnie wymienionych w tym przepisie podstaw (art. 439 § 1 k.p.k., 454 k.p.k., konieczność ponowienia przewodu sądowego). Przypomnieć należy, że orzeczenie kasatoryjne zapadło w niniejszej sprawie z uwagi na dostrzeżoną przez Sąd drugiej instancji konieczność powtórzenia przewodu sądowego i w jego ramach wszystkich czynności dowodowych. Autor skargi merytorycznie nie podważał natomiast wystąpienia tej podstawy, sprowadzając zarzut do naruszenia przez sąd odwoławczy art. 442 § 3 k.p.k., mającego *in concreto* polegać na przekroczeniu przez ten sąd w uzasadnieniu orzeczenia granic zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania, które – co wprost wynika z treści tego przepisu – mogą dotyczyć wyłącznie dowodów i innych koniecznych do przeprowadzenia czynności, lub wymagających wyjaśnienia okoliczności. Nie mogą one więc narzucać kierunku czy sposobu oceny poszczególnych dowodów, zaś zdaniem obrońcy oskarżonej niektóre przywołane przez sąd ad quem „kategoryczne i bezdyskusyjne” stwierdzenia powodowały takie

skutki. Niezasadność tego zarzutu była wręcz oczywista, gdyż materia ta nie wpisywała się w podstawy naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., wykraczając tym samym poza dopuszczalny zakres ściśle określonej kontroli skargowej. Sposób przedstawienia argumentacji, która zdaniem skarżącego jest zbyt daleko idąca, jeśli chodzi o stanowisko sądu odwoławczego w zakresie oceny dowodów, nie decyduje bowiem, z przyczyn wskazanych powyżej, o obrazie tego przepisu. Na marginesie jedynie dodać można, że mimo wyrażenia pewnych ocen, które w okolicznościach niniejszej sprawy, wymagającej powtórzenia przewodu sądowego, nie mogły – wbrew zapatrywaniom wyrażonym przez prokuratora w pisemnej odpowiedzi na skargę – skutkować przyjęciem przesłanki z art. 454 k.p.k., sąd pierwszej instancji związany jest jedynie zaleceniami, o jakich mowa w art. 442 § 3 k.p.k. Jego kompetencji orzeczniczych nie limitują żadne wykraczające poza nie uwarunkowania, które mogłyby godzić w zasadę swobodnej oceny dowodów, czy zasadę samodzielności jurysdykcyjnej. Gdyby nawet takowe zostały wyrażone, przez co doszłoby do nierespektowania wskazanych powyżej ustawowych granic, to takie zalecenia nie wiążą sądu ponownie rozpoznającego sprawę (zob. np. wyrok SA w Krakowie z 27 lipca 2018 r., II AKa 90/18, LEX nr 2524972).

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia skargi, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu (art. 539e § 2 k.p.k.), obciążając oskarżoną kosztami sądowymi postępowania skargowego.

[as]